

18.01.2023

Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Viite: Hallintovaliokunnan lausuntopyyntö Helsingin poliisilaitokselle 24.11.2022

Helsingin poliisilaitoksen asiantuntijalausunnon täydennys hallintovaliokunnalle asiassa: HE 114/2022

1. Asia

Hallintovaliokunta esitti tarkentavina kysymyksinä seuraavat teemat:
Kynnysrahan perimisen laajuus ja määräjä, nostetut syytteet ja tuomiot.

2. Kynnysraha

Kynnysrahalla tarkoitetaan yleisesti maksua, joka suoritetaan sisään-pääsystä johonkin yhteisöön. Maahantulon ja ihmiskaupan yhteydessä kynnysrahalla tarkoitetaan vastikkeetonta tai käytännössä vastikkeetonta maksua, joka peritään tulomaahan pääsystä lähtömaassa. Kynnysraha on matkakulujen ja viranomaismaksujen ulkopuolinen maksu, jota perivät tahot rekrytoivat etenkin kehitysmaiden kansalaisia kehittyneisiin maihin tekemään töitä. Kynnysrahan vastineena saattaa olla työsopimus oleskelulupaa varten tai suosittelu työpaikan saamiseksi, tai se saattaa olla täysin vastikkeetonta uhrin erehdyttämistä. Kynnysrahaa peritään erityisesti niiltä ihmisiltä, joiden tavoitteena on muuttaa tulomaahan pysyvästi tai pitkäksi aikaa osana työskentelyä.

Kynnysrahan määrä on todennettu osin rikostutkinnassa saadulla suoralla näytöllä, osin kerätyllä tiedolla maahanmuuttajilta ja heidän kanssaan työskenteleviltä järjestöiltä. Kynnysrahan yleinen taso on noussut Covid-kriisin aikana, ja on tällä hetkellä, lähtömaasta riippuen 10.-25.000 euroa. Keskimääräinen peritty kynnysraha Suomeen saapumisesta on 15.000 euroa.

3. Esitutkinta

Poliisin rikosasioiden tietojärjestelmässä varhaisimmat maininnat kynnysrahan tutkimisesta ovat vuodelta 2010, jolloin asiaa tutkittiin ihmiskauppa-epäilyn yhteydessä. Yleisesti kynnysrahaa on tutkittu osana ihmiskaupparikosnimikettä, mutta viimeaikoina asiassa on avattu rikostutkintoja törkeän kiskonnan nimikellä.

Valtakunnallisen ihmiskaupparikostutkintaryhmän suorittamissa esitutkinnoissa kynnysrahaa on todettu kiskotun ainakina Nepalilaisilta, Kiinalaisilta, Vietnamilaisilta, Thaimaalaisilta, Bangladeshilaisilta sekä Filippiineiltä.

Tunnistettujen tai epäiltyjen kynnysrahaa maksaneiden määrä on vuonna 2022 noin 400 henkilöä, kattaen käytännössä kaikki työperäisen ihmiskaupan rikostutkinnat, joihin on liittynyt rekrytointia ulkomailta, jossa rekrytoitavan henkilön tarkoituksena on ollut jäädä asumaan Suomeen.

4. Syytteet ja tuomiot

Kynnysraha ei terminä ole ollut yleisessä käytössä, eikä sitä löydy hake-malla hovi- tai korkeimman oikeuden julkaistuista tuomioista. Laajempi tarkastelu annettuihin ihmiskauppa- ja törkeän kiskonnan tuomioihin on tarpeen oikeuskäytännön hahmottamiseksi.

Rikostarkastaja

Pekka Hätönen